

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer (spr.)
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg SSA Barbara Baran
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa W. T.

przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Zakładu Karnego w N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 1 września 2016 r. sygn. akt I C 1890/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa- Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata P. G. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy), w tym 27,60 zł podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu

w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Sławomir Jamróg SSA Jan Kremer SSA Barbara Baran

Sygn. akt I ACa 191/17

UZASADNIENIE

Powód W. T. w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu wniesionego pierwotnie w dniu 06 października 2014 r. skierowanym przeciw Skarbowi państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w N. wniósł o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 250 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę fizyczną i psychiczną w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych podczas pobytu w Zakładzie Karnym w N. w sierpniu i wrześniu 2014 r. - na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.;

- zasądzenie od pozwanego na cel społeczny kwoty 300 000 zł - na rzecz Fundacji (...) z siedzibą w W. ul. (...), (...)W. z tytułu doznanej krzywdy fizycznej i psychicznej w związku z naruszeniem dóbr osobistych powoda podczas pobytu w Zakładzie Karnym w N. w sierpniu i wrześniu 2014 r. - na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

W uzasadnieniu powód wskazał, że Dyrektor Zakładu Karnego w N. nie reagował na wnioski powoda dotyczące złego leczenia powoda, który chorował na cukrzycę. Nie wykonano mu pomiarów poziomu cukru, źle prowadzono dokumentację medyczną, nie wykonano szczepienia przeciwko żółtacze i diagnozy nowotworu. Powód został także osadzony w celi dla osób palących, a sam nie pali i palenie innych współwięźniów źle wpłynęło na jego stan zdrowia. Powód skarżył się również na złe warunki bytowe w celi, która była zawilgocona, zagrzybiona, panowały w niej złe warunki higieniczne i sanitarne. Powód jako osoba cierpiąca na cukrzycę nie miał specjalnie dostosowanej diety. Został osadzony w celi z osobami nie zrównoważonymi psychicznie. Stan zdrowia psychicznego i fizycznego powoda po pobycie w ZK w N. bardzo się pogorszył. Doszło tym samym do naruszenia dóbr osobistych W. T. takich jak zdrowie – poprzez brak prawidłowej diagnozy choroby i prowadzenia właściwego leczenia oraz nietykalności cielesnej - poprzez umieszczenie skazanego w celu dla osób palących, mimo że powód deklarował, iż nie pali.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Dyrektor Zakładu Karnego w N. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania w tym zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany podał, że w okresie objętym pozwem powód odbywał w Zakładzie Karnym w N. karę pozbawienia wolności od dnia 20 sierpnia 2014 r. do 18 września 2014 r., a więc łącznie przez ok. 30 dni. Powód nie odbywał kary pozbawienia wolności w warunkach przeludnienia, gdyż obie cele, gdzie był osadzony, przekraczały normy powierzchni 3 m² na osadzonego – odpowiednio 3,35 m² dla celi nr(...)i 3,12 m² dla celi nr (...). Ponadto warunki sanitarne, w celach gdzie przebywał powód odpowiadały obowiązującym normom i standardom. Wszystkie cele posiadały zabudowane kabiny ustępowe ze sprawną wentylacją, a dostęp powietrza zapewniały uchylane okna. Wbrew zarzutom powoda, cele te nie były ani zagrzybione, ani zawilgocone. Powód mógł prawidłowo utrzymywać higienę osobistą – mógł korzystać z umywalki z ciepłą i zimną wodą oraz dwa razy w tygodniu brać ciepłą kąpiel w łaźni więziennej. Otrzymywał od zakładu karnego środki higieniczne.

W ocenie strony pozwanej niezasadne były również zarzuty powoda dotyczące braku zapewnienia przez pozwaną prawidłowej opieki lekarskiej, braku prawidłowej diagnozy i prowadzenia procesu leczenia. Zaprzeczyła, aby na skutek działań lekarzy w zakładzie karnym pogorszył się stan zdrowia powoda. Powód nie wykazał, aby był nieprawidłowo leczony, jak też by doznał jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu. Zapewniono mu stosowne leczenie - został on zaszczepiony przeciwko żółtacze po zbadaniu przez lekarza, który nie znajdował żadnych przeciwwskazań do szczepienia. Ponadto powód nie wykazał, iż cierpi na chorobę nowotworową. Podejrzenie występowania u powoda zmian w płucach zostało co prawda powzięte przez lekarzy szpitala przy Areszcie Śledczym w K., jednak to sam powód odmówił diagnostyki i leczenia, a nadto poddania się badaniom i leczeniu po powrocie do pozwanej jednostki – nie stawiał się na wizyty lekarskie. Powód przebywał w ZK w N. jedynie przez miesiąc, więc nie można uznać że w tym właśnie okresie doszło do pogorszenia się jego stanu zdrowia. Powód był hospitalizowany, z uwagi na planowany zabieg usunięcia przepukliny, a nie w związku ze złym samopoczuciem i bólami. Powód w trakcie pobytu w jednostce nie zgłaszał lekarzowi, ani pracownikom pozwanej, jakoby odczuwał symptomy pogarszającego się stanu fizycznego i psychicznego, uniemożliwiając podjęcie jakiegokolwiek diagnostyki i leczenia. Sam powód złożył oświadczenie, że zgadza się na przebywanie w celi dla osób palących, więc obecnie czynienie z tego zarzutu stronie pozwanej jest bezzasadne.

Ponadto przez cały pobyt powód otrzymywał dania z diety dla osób cierpiących na cukrzycę, która zapewniała mu właściwe proporcje tłuszczu, białek i węglowodanów, była zróżnicowana i zbilansowana. Nie był osadzony z osobami nie zrównoważonymi psychicznie, nie doszło do żadnych zdarzeń związanych z jakimikolwiek zaburzeniami u innych osadzonych.

Powód tym samym nie wykazał, aby doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, nie udowodnił wysokości i intensywności ewentualnie doznanego uszczerbku, jak również by ten ewentualny uszczerbek pozostał w adekwatnym związku przyczynowym z działaniem strony pozwanej.

Na rozprawie w dniu 01 września 2016 r. pełnomocnik z urzędu powoda wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego udzielonej powodowi pomocy prawnej z urzędu, które to koszty nie zostały opłacone ani w całości, ani w części. Wniósł o przyznanie wielokrotnej stawki z uwagi na znaczny nakład pracy .

Sąd Okręgowy oddalił powództwo po ustaleniu, że powód W. T. przebywał w Zakładzie Karnym w N. w dniach od 20 sierpnia 2014 r. do 18 września 2014 r. oraz od 08 października 2014 r. do 07 listopada 2014 r.

W Zakładzie Karnym w N. w 2014 r. nie stwierdzono istnienia zjawiska przeludnienia. Powód był osadzony od dnia 20.08.2014 r. do dnia 16.09.2014 r. w celi nr(...), o powierzchni 13,00 m⁽²⁾, przeznaczonej dla 4 skazanych, w której na jednego osadzonego przypadało 3,25 m⁽²⁾. Od dnia 16.09.2014 r. do dnia 18.09.2014 r. powoda przeniesiono do celi nr (...), o powierzchni 9,35 m⁽²⁾, przeznaczonej dla 3 skazanych, w której na 1 osobę osadzoną przypadało 3,12 m⁽²⁾.

W celach nr(...)-i (...) znajdowały się sprawne i szczelne okna, w pełni zabudowane kabiny ustępowe z kanałem wentylacyjnym oraz osobnym oświetleniem. Był zapewniony regulaminowy dostęp do ciepłej i zimnej wody, a ciepła kąpiel przysługiwała raz w tygodniu. Przewody wentylacyjne były sprawne i działały prawidłowo. Cele te nie były zagrzybione, ani zawilgocone na ścianach czy sufitach. Jeśli w celach występowały drobne usterki, to zaraz po zgłoszeniu były one usuwane. Wyposażenie cel mieszkalnych było zgodne z normą wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy cel mieszkalnych będącej załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.01.2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U z 2014 r., poz. 200).

Stan higieniczno-sanitarny cel mieszkalnych był okresowo kontrolowany przez Powiatowy Inspektorat Sanitarny w B., który nie stwierdził w tym zakresie żadnych nieprawidłowości. Środki do utrzymania czystości w celach (kostka toaletowa, czyścik i płyn do mycia naczyń) wydawane były jeden raz w miesiącu według zgłaszanych potrzeb na poszczególne oddziały mieszkalne i tam przekazywane na cele w ilości proporcjonalnej do osób w nich osadzonych.

Powód przy przyjęciu do Zakładu Karnego w N. w dniu 20 sierpnia 2014 r. zadeklarował, że jest osoba niepalącą, jednak chciał zostać osadzony w małej celi. Został poinformowany przez władze pozwanej, że aktualnie nie ma możliwości osadzenia w małej celi na osób niepalących z uwagi na brak miejsc i zostanie przyjęty do większej, kilkunastoosobowej celi dla niepalących. Wówczas powód zaczął domagać się osadzenia w małej celi dla niepalących, co nie było możliwe. Wychowawca powoda pouczył go, iż jedyne wolne miejsca w małych celach przeznaczone były wówczas dla osadzonych palących zaznaczając, że w przypadku pojawienia się możliwości umieszczenia osadzonego w celi dla niepalących zostanie on do takiej celi przeniesiony. W dniu 21 sierpnia 2014 r. powód złożył dobrowolnie oświadczenie, iż wyraża zgodę na przebywanie w celi dla osób palących i otrzymał małą 4 – osobową celę.

Powód przy przyjęciu w dniu 20 sierpnia 2014 r. miał przeprowadzone badanie przez lekarza laryngologa, który stwierdził u powoda przewlekłą cukrzycę typu 2, epilepsję, przepuklinę pachwinową, nakazał stosowanie diety lekkostrawnej dla cukrzyków i kontynuację leków: M. w dawce 2 x 500 mg. Przepuklina powoda nie była konieczna do natychmiastowego leczenia operacyjnego, lecz do zabiegu planowanego. Powód miał jedynie nie podnosić ciężki przedmiotów. W. T. miał zadowolający poziom glikemii i nie wymagał jego codziennej kontroli.

Powód poszedł na dyżur do swoich wychowawców i pokazał im przepuklinę. Wychowawcy powoda skonsultowali to z lekarzem prowadzącym leczenie powoda. W dniu 09 września 2014 r. powód został zaszczepiony drugą dawką szczepionki E. przeciwko zapaleniu WZW typu B, co było potrzebne do operacji. Szczepienie odbyło się po zbadaniu chorego przez lekarza M. Z. (1), który nie stwierdził przeciwwskazań do wykonania szczepienia w tym dniu. W dniu 17 września 2014 r. powód został skierowany do planowego leczenia na Oddziale (...) Ogólnej Aresztu Śledczego w K. z powodu przepukliny. Podczas badań kwalifikacyjnych do planowego leczenia chirurgicznego w dniu 18 września 2014 r. u powoda wykonano badania laboratoryjne i RTG klatki piersiowej, które wykazało guza wnęki prawej. Powód odmówił zgody na dalszą diagnostykę i ewentualne leczenie, nie był w pełni zdiagnozowany. Po pobycie w Szpitalu Aresztu Śledczego we wrześniu 2014 r. został ponownie osadzony w Zakładzie Karnym w N. w dniu 08 października 2014 r. i wówczas odmówił dalszej diagnostyki i zgłosił się do lekarza na badania zalecone w karcie informacyjnej.

Zakład karny w N. zapewnia pełną opiekę lekarską: od godz. 8 do 16 czynne jest ambulatorium z trzema pielęgniarkami, a codziennie dyżur prowadzi lekarz specjalista z zakresu chirurgii. Lekarze z innych specjalności są zatrudnieni na część etatu. Osadzeni mają możliwość wpisania się do książki wizyt na wizytę lekarską, a jeśli konieczna jest nagła pomoc to lekarz udziela jej w trybie pilnym.

W. T. w Zakładzie Karnym w N. był żywiony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 02.09.2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy żywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U z dnia 25 września 2003 r.). Powód korzystał z diety cukrzycowej, która dostarczała mu odpowiednią zawartość składników odżywczych i kalorii, jak również przestrzegana była ilość spożywanych warzyw i owoców na dobę dla osób cierpiących na cukrzycę.

Powód nie przebywał w jednej celi z osobami, które miały problemy psychiczne. Nie był przez nikogo zastraszany. Nie zgłaszał żadnych skarg na warunki bytowe, współwięźniów, personel więzienny czy medyczny.

Poza okolicznościami, które zostały przez strony przyznane (art. 229 k.p.c.) lub też taką ocenę uzasadniał przebieg całego postępowania (art. 230 k.p.c.), istotne dla sprawy fakty Sąd ustalił w oparciu o przedstawione dokumenty prywatne i urzędowe, których autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była przedmiotem zarzutów stron postępowania.

Ustalenia stanu faktycznego Sąd poczynił także na podstawie całości zeznań świadków W. W., M. Z. (1), M. K. i T. D., które były logiczne, konsekwentne, spójne i zgodne pozostałym materiałem dowodowym, jakiemu Sąd dał wiarę, a także nie ujawniły się żadne okoliczności pozwalające na zakwestionowanie wiarygodności zeznań tych świadków.

Świadkowie zeznawali zgodnie co do dobrych warunków bytowych powoda, braku zagrzybienia i zawilgocenia celi, stosowaniu właściwej diety, braku przeludnienia, właściwego leczenia powoda i przyczyn osadzenia go w celi dla osób palących. Dane te były poparte stosownymi dokumentami: książką z leczenia powoda, danymi dotyczącymi przeglądów celi i zaludnienia, oświadczeniem powoda o zgodzie na osadzenie w celi dla palących, czy jadłospisami.

Sąd oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka p. B., gdyż brak było danych świadka i dalsze jego poszukiwanie było bezcelowe, a także nie należało do obowiązków sądu. Ponadto świadek ten miał zeznawać jako były wychowawca powoda w Zakładzie Karnym w N., za okres 30 dni, a został już przeprowadzony dowód z przesłuchania dwóch świadków – wychowawców powoda w pozwanej jednostce (M. K. i T. D.), a zatem przesłuchanie kolejnego wychowawcy było zbędne.

Sąd oddalił także wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu chorób wewnętrznych, pulmonologii, chorób nowotworowych i urologii na okoliczność czy postępowanie lekarzy w Zakładzie Karnym w N. było w stosunku do powoda poprawne. W ocenie Sądu nie jest rolą biegłych ustalenie podstawy faktycznej żądania, a sam powód ani w pozwie, ani w kolejnych pismach procesowych nie wskazał jakich konkretnie doznał uszczerbków na zdrowiu, w związku z jakimi działaniami lekarzy pozwanej. Powód powoływał się jedynie na ogólne pogorszenie stanu zdrowia.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie powoda w drodze pomocy sądowej w miejscu jego pobytu, czyli w Areszcie Śledczym w K. a to dlatego, że W. T. sam dobrowolnie zrezygnował ze złożenia zeznań przed Sądem Rejonowym wB., gdzie był wówczas osadzony. W dniu 22 kwietnia 2016 r. powód podczas doprowadzania go na rozprawę w celu przesłuchania odmówił policjantom założenia kajdanek na czas konwojowania i zrezygnował z wyjazdu na przesłuchanie. Wobec odmowy powód nie został przetransportowany do sądu i przesłuchany, a więc dobrowolnie odmówił złożenia zeznań i ponowny wniosek w tej kwestii był bezzasadny.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Po ostatecznym sprecyzowaniu swojego żądania powód domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 250 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznane cierpienia fizyczne i psychiczne w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych podczas pobytu w Zakładzie Karnym w N. w sierpniu i wrześniu 2014 r. Domagał się również zasądzenia kwoty 300 000 zł na cel społeczny – na rzecz Fundacji (...) z siedzibą w W.. Podstawą tego roszczenia były zatem art. 23 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

W myśl art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Katalog dóbr osobistych zawarty w wyżej cytowanym przepisie nie jest katalogiem zamkniętym, zawarte w nim wyliczenie dóbr osobistych nie jest wyczerpujące.

W orzecznictwie wskazuje się, że obowiązek zapewnienia przez Państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych wymogów nowożytnego państwa prawa, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w przepisach międzynarodowych jak i krajowych o randze konstytucyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 roku, V CSK 431/06). Prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie, a działania naruszające te dobra mogą skutkować odpowiedzialnością Skarbu Państwa na podstawie art. 24 i 448 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2012 roku, IV CSK 603/11). Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem może na zasadach przewidzianych w kodeksie żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Podstawą do żądania zadośćuczynienia jest art. 448 k. c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Zgodnie z powołanymi przepisami na powódzie ciąży obowiązek wykazania, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych oraz że poniósł w związku z tym szkodę. Przyjmuje się przy tym domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych, co oznacza, że ciężar wykazania braku bezprawności przechodzi na pozwanego.

Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń, powód podczas swojego pobytu w Zakładzie Karnym w N. od 20 sierpnia 2014 r. do 18 września 2014 r. nie przebywał w przeludnionych celach, gdyż miał zapewnione 3,25 m² (cela nr 58) i 3,12 m² (cela nr 43) powierzchni. Ponadto warunki sanitarno-bytowe w w/w celach były dobre, cele nie były zawilgocone czy zagrzybione, powód mógł korzystać z sanitariatów i środków higienicznych. Miał także dostarczane pożywienie zgodnie z dietą dla osób cierpiących na cukrzycę, a więc dostosowane do ówczesnego stanu zdrowia, gdyż cierpiał na cukrzycę typu 2.

Nie zostały potwierdzone twierdzenia powoda, by był on zastraszany, czy szykanowany ani przez personel zakładu karnego, ani innych współwięźniów. Nie miał także styczności z osobami z zaburzeniami psychicznymi, gdyż takich osadzonych jego celach nie było. Nie były zasadne także zarzuty powoda co do złego leczenia go w ZK w N.. Powód przy przyjęciu był zdiagnozowany, miał stosowane leki na cukrzycę, stwierdzono epilepsję i przepuklinę. Został skierowany do planowego zabiegu operacyjnego leczenia przepukliny w dniu 17 września 2014 r., a nie było konieczności przeprowadzenia natychmiastowej operacji. Dopiero w Szpitalu Aresztu Śledczego w K. w dniu 18 września 2014 r. u powoda zdiagnozowano zmiany w płucach, jednak odmówił on dalszej diagnostyki i leczenia. Nie chciał także

poddać się badaniom i leczeniu po ponownym przyjęciu w dniu 08 października 2014 r. Wskazać przy tym należy jednocześnie, że w każdym przypadku choroby powoda, pozwany reagował prawidłowo, podejmował odpowiednie leczenie i zapewniał powodowi fachową pomoc medyczną.

Również Sąd nie zgodził się z twierdzeniami powoda dotyczącymi osadzenia go wbrew woli z osobami palącymi, co pogorszyło jego stan zdrowia. To sam powód chciał koniecznie być osadzony w małej celi, a w sierpniu 2014 r. nie było dostępnych takich cel dla osób niepalących. W. T. dobrowolnie wyraził więc zgodę na osadzenie w celi dla osób palących, bo zależało mu na pobycie w małej celi. Nie było w tym zatem żadnej winy strony pozwanej. Powód w trakcie odbywania kary nie zgłaszał żadnych uwag co do warunków odbywania kary. Choć był reprezentowany przez pełnomocnika profesjonalnego, nie zaoferował żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Co więcej, powód sam nie wyraził zgody na przewiezienie go do sądu na zeznania, a zatem dobrowolnie pozbawił się możliwości złożenia zeznań odnośnie swojego stanu zdrowia, naruszenia dóbr osobistych i warunków bytowych w ZK w N..

W ocenie Sądu powód nie wykazał, aby rzeczywiście doszło do naruszenia przez pozwanego jego dóbr osobistych takich jak godność, nietykalność cielesna czy zdrowie. Wszelkie ewentualne niedogodności przebywania powoda w Zakładzie Karnym w N. w sierpniu i wrześniu 2014 r. związane były z odbywaną karą pozbawienia wolności. Z uwagi na powyższe nie zasługiwało na uwzględnienie także żądanie powoda zasadzenia wskazanej w pozwie kwoty na cel społeczny.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. oddalił powództwo.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., który statuuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Na zasądzoną w pkt II wyroku od powoda jako strony przegrywającej na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 zł złożyły się koszty zastępstwa procesowego, która to kwota została obliczona w oparciu o treść art. 99 k.p.c. w zw. z § 11 pkt 25 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 ze zm.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu przez adwokata ustanowionego z urzędu orzeczono w pkt III wyroku na podstawie § 2, § 11 pkt 25, § 19 i § 20 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 roku (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.) w kwocie 180 zł z uwzględnieniem podatku VAT w wysokości 23%. Sąd przyjął, iż nakład pracy pełnomocnika w niniejszej sprawie uzasadnia zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia w wysokości maksymalnej: 150% stawki minimalnej. Pełnomocnik reprezentował powoda i prowadził jego sprawę od roku 2015. W tym czasie odbył kilka konsultacji z powodem, uczestniczył w rozprawach, sporządzał niezbędne pisma procesowe, a zatem należne mu wynagrodzenie podlegało zwiększeniu do kwoty 180 zł (120 zł stawki minimalnej + 60 zł czyli 50% stawki = 180 zł) powiększonej o podatek VAT w wysokości 23%.

Wyrok ten zaskarżył apelacją powód wnosząc o jego zmianę i uwzględnienie powództwa.

Powód zarzucił naruszenie przepisów postępowania przez naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegającej na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, dokonanej wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego przy ocenie zeznań świadka M. Z. (1) uznając jego zeznania za logiczne, konsekwentne i spójne, zgodne z materiałem dowodowym pozostałym pomimo wskazanych okoliczności dotyczących zapoznania się z książeczką zdrowia powoda i logicznym wniosku, że nie będzie obciążał pracodawcy; art. 217 § 1 w zw. z art. 227 i 278 k.p.c. przez bezzasadne pominięcie wniosku dowodowego o dopuszczenie opinii szeregu biegłych dla oceny postępowania lekarzy leczących powoda w Zakładzie Karnym; art. 328 § 2 k.p.c. przez niewypowiedzenie się sądu w uzasadnieniu wyroku o zakresie dopuszczonej jako dowód dokumentacji medycznej tj. czy Sąd nadał walor wiarygodności tym dokumentom i na jakiej podstawie uznał, że działania lekarzy w ZK w N. były prawidłowe. Na koniec zarzucił nieważność postępowania – art. 379 p. 5 k.p.c. przez ograniczenie powodowi możliwości obrony swych praw poprzez oddalenie wniosku pełnomocnika powoda

o przeprowadzenie czynności pomocy sądowej przez przesłuchanie powoda jako strony w miejscu osadzenia w ZK w K.. W uzasadnieniu kwestionował okoliczności odmowy stawiennictwa powoda w sądzie celem przesłuchania.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie w całości. W uzasadnieniu zwróciła uwagę, że świadkowie, w tym wymieniony w apelacji zostali zgłoszeni przez powoda, a zarzuty dotyczące świadka M. Z. nie wykazują sprzeczności w zeznaniach. W sprawie nie zachodziły przesłanki dla prowadzenia dowodu z opinii biegłego, a nadto pełnomocnik powoda nie zgłosił zastrzeżenia z art. 162 k.p.c. Ewentualne naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. nie może być kwalifikowane jako naruszenie przepisów postępowania wpływające na wynik sprawy. Powód uczestniczył w rozprawach z pełnomocnikiem i odmowa stawiennictwa została oceniona właściwie, brak podstaw do twierdzeń o utrudnianiu stawiennictwa na rozprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Najdalej idącym zarzutem apelacji jest zarzut nieważności postępowania wywodzony z nieuwzględnienia wniosku o przesłuchanie powoda w zakładzie karnym. Zarzut ten jest chybiony. Sąd I instancji zarządził doprowadzenie powoda na rozprawę celem przesłuchania. Powód odmówił poddania się stosownej procedurze jaką jest nałożenie na czas transportu kajdanek i spowodowało to jego niestawiennictwo na rozprawie. W tym stanie rzeczy nie sposób skutecznie postawić zarzutu naruszenia art. 379 p. 5 k.p.c. Sąd I instancji dopełnił wszelkich wymogów ustawowych, a powód nie został przesłuchany z przyczyny leżącej po jego stronie. Ponadto, na marginesie należy zauważyć, że dowód z przesłuchania strony ma charakter subsydiarny. W tym stanie rzeczy brak było przesłanek do ponownego wyznaczenia terminu przesłuchania powoda, ani powodu przesłuchania w zakładzie karnym. Odrębnym zagadnieniem pozostają względy proceduralne.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w obowiązującym modelu apelacji jedynie wyjątkowo może skutkować uwzględnieniem, gdy uzasadnienie nie umożliwi kontroli zaskarżonego orzeczenia i sfera motywacji sądu nie jest możliwa do odtworzenia, a tak w rozpoznawanej sprawie nie jest. Zarzut dotyczy zakresu dopuszczenia dowodu, a właściwie określenia jego zakresu. W sprawie Sąd I instancji, co wynika z kontekstu okoliczności, uwzględnił dokumenty dotyczące powoda w całości w niezbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy zakresie.

W sprawie brak było przesłanek dla przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych i to wielu specjalności. Sąd przeprowadza dowody niezbędne, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy – art. 227 k.p.c. i w sprawie wymogi z tego przepisu wypełniono.

Z niekwestionowanych ustaleń Sądu I instancji wynika, że powód przebywał w ZK N. od dnia 20.08.2014 r. do dnia 18.09.2014 r. i od dnia 8.10.2014 r. do dnia 7 listopada 2014 r. W między czasie przebywał w Szpitalu Aresztu Śledczego w K. w związku z planowanym zabiegiem chirurgicznym. W tym stanie rzeczy zarzut nie wykonania szczepienia przeciwko żółtaczce nie może być zasadny już dlatego, że jest ono wymagane przy planowanym zabiegu i przykładowo wskazuje na brak konsekwencji powoda. W tym kontekście zarzut niewłaściwej oceny zeznań św. M. Z. zawnioskowanego przez powoda nie był zasadny. Ocena zeznań tego świadka mieści się w granicach wymogów ustawowych. Okoliczność bycia pracownikiem strony przeciwnej sama w sobie nie pozbawia świadka przymiotu wiarygodności. W dodatku zeznania tego podlegały weryfikacji w dokumentach medycznych powoda.

Z przedstawionych przyczyn apelacja powoda nie była zasadna i uległa oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu na rzecz strony pozwanej orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a wobec przegranej powoda przyznano wynagrodzenie jego pełnomocnikowi z urzędu od Skarbu Państwa, stosownie do treści rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

SSA Sławomir Jamróg SSA Jan Kremer SSA Barbara Baran